

گزارش بیست و یکمین جشنواره‌ی بین‌المللی تئاتر کودک و نوجوان همدان

پرواز بادبادک‌ها بر فراز همدان

اسپانیایی که تمام شد، حضار اجرای ورزش باستانی را توسط ورزشکاران همدانی دیدند. در آخر هم مجری برنامه دوباره به روی صحنه آمد و با یک آهنگ شاد به لهجه‌ی همدانی، شهر همدان را معرفی کرد. جشنواره برای بچه‌ها معرفی شد و شور و نشاط مراسم افتتاحیه به دل‌شان نشست. طوری که موقع خروج از سالن بچه‌ها سراغ زمان اجراها را از پدر و مادرشان می‌گرفتند...

نظم بهتری داشت. اما از خود مراسم افتتاحیه: مراسم با تلاوت قرآن و سه دقیقه سکوت برای احترام به مظلومیت کودکان غزه شروع شد. بعد از سه دقیقه سکوت، افتتاحیه دیگر حال و هوای جشن به خودش گرفت. مجری برنامه کلی شعر برای بچه‌ها خواند و نمایش اجرا کرد. یک گروه نمایش از کشور اسپانیا به روی صحنه آمد و برای بچه‌ها یک نمایش همراه با موسیقی اجرا کرد. اجرای این گروه

افتتاحیه‌ی بیست و یکمین جشنواره‌ی بین‌المللی تئاتر کودک و نوجوان همدان، پانزدهم مهرماه در سالن ابن‌سینای شهر همدان برگزار شد. قبل از همه چیز باید بگویم این دوره نسبت به دوره‌های قبلی یک فرق بزرگ داشت. در این دوره برخلاف دوره‌های قبل که مراسم افتتاحیه در محوطه‌ی باز برگزار می‌شد، مراسم در یک سالن از قبل آماده‌شده برگزار شد و نسبت به آن دوره‌ها کیفیت و

بازار روز دوم جشنواره شاید به خاطر تعطیل بودن مدارس گرم‌تر از روز اول بود و بچه‌های بیش‌تری مهمان سالن‌ها بودند. البته این رونق بیش‌تر فقط مخصوص سالن‌ها نبود، بلکه استقبال از نمایش‌های خیابانی هم در روز دوم جشنواره بیش‌تر از روز اول بود. در روز دوم هفت نمایش برای بچه‌ها به روی صحنه رفت و چهار نمایش خیابانی هم اجرا شد. همچنین کارگاه دکتر عطاالله کوپال هم به اسم «کاربرد فانتزی در شخصیت پردازی» برگزار شد. از دیگر اتفاقات روز دوم هم می‌توان به مسابقه‌ی نقاشی ۵۵۰ نفره در شهر اسدآباد اشاره کرد. یکی از نمایش‌هایی که روز دوم به روی صحنه رفت، نمایش «ماهی‌های ستاره‌ای» به نویسندگی و کارگردانی نیما بیگلریان بود که با او درباره‌ی تئاترش و جشنواره به گفت‌وگو نشستیم.

● اجرای امروز به نظر تون چه‌طور بود؟

اجرای امروز نسبت به اجراهای گذشته به دلیل حضور بیش‌تر بچه‌ها خیلی بهتر بود و بچه‌های گروه توانستند ارتباط خوبی با مخاطب برقرار کنند، که این برای گروه خیلی خوب بود.

● به نظر شما ویژگی تئاتر خوب کودک و نوجوان چیست؟

می‌خواهم جوابی تازه به این سوال بدهم و نمی‌خواهم چیزهایی را که بقیه‌ی اساتید گفته‌اند تکرار کنم، مثل بحث‌های آموزشی و تربیتی و... که هر کاری باید در ابتدا از آن برخوردار باشد. به نظر من تئاتر خوب کودک تئاتری است که بچه‌ها هم در اجرای آن نقش داشته باشند. منظورم از نقش داشتن بچه‌ها این نیست که صرفاً به روی صحنه بیایند، حضور بچه‌ها روی صحنه باید درام کار را تشکیل دهد و کار را پیش ببرد تا بچه‌ها احساس کنند واقعا نقشی توی نمایش داشتند.

● چه‌قدر این ارتباط با مخاطب در «ماهی‌های ستاره‌ای» هست؟

این اجرا بستگی زیادی به حضور مخاطب دارد و مشارکت بچه‌ها (گرفتن ماهی‌ها) توی نمایش به قدری بوده است که از بچه‌ها می‌شنوید «ماها بودیم که این ماهیا رو نجات دادیم» و این حرف توسط بچه‌ها در زمانی گفته می‌شود که حضور فیزیکی آن‌ها روی صحنه خیلی کوتاه است.

در اولین روز جشنواره (شانزدهم مهرماه) سیزده نمایش به اجرا درآمد که هفت نمایش آن به صورت صحنه‌ای و درون سالن اجرا شد و شش نمایش آن به صورت خیابانی و در فضای باز. سهم گروه‌های خارجی از این نمایش‌ها، دو اجرا در بخش صحنه‌ای بود. اولین برنامه‌ی جنبی جشنواره هم در قالب کارگاه آموزش با نام «کاربرد فانتزی در ابداع روایت دراماتیک» توسط دکتر عطاالله کوپال در سالن پرورش فکری کودک و نوجوان برگزار شد.

گفت‌وگو با آقای حسین صفی، یکی از داورهای بخش نوجوان، درباره‌ی نمایش «پروانه‌ها» به نویسندگی و کارگردانی «فرنسکو گندی و دیوید فنتورینی» از کشور ایتالیا:

● ویژگی‌های یک تئاتر خوب کودک و نوجوان چیست؟

توی این زمینه کارگردان‌ها و نویسندگانی موفق‌ترند که علاوه بر شناخت دقیق از تئاتر، از روانشناسی کودک هم اطلاع خوبی داشته باشند که بتوانند زبان و خواسته‌ی کودکان و نوجوانان را خوب بشناسند و اگر نمایشی به عوامل بصری، به روانشناسی رنگ، به نشاط‌آفرینی توجه کند؛ می‌تواند نمایش خوبی برای این قشر از جامعه باشد.

● نمایش پروانه‌ها از کشور ایتالیا که اجرا شد و دیدید

را چه‌طور ارزیابی می‌کنید؟

به نظرم نمایش خیلی متکی به نور و تصویرسازی بود. در واقع تصویر این کار به نظرم فوق‌العاده و کامل بود، اما باید دید که این نمایش چه‌طور با کودکان و نوجوانان ارتباط برقرار می‌کند، چون زبان این کار کاملاً تصویری بود.

گفت‌وگو با محمدرضا جعفری لفت، نویسنده و کارگردان نمایش خیابانی «خطوط سفید»:

● خوبی و بدی تئاتر خیابانی به نظر شما چیست؟

از آن‌جا که تئاتر خیابانی ارتباطش با مخاطب از تئاتر صحنه‌ای بیش‌تر است و حتی می‌توان گفت در بعضی از قسمت‌ها مخاطب‌ها هم در اجرای آن سهم دارند، مخاطب راحت‌تر می‌تواند تأثیر بگیرد و حتی تأثیر بگذارد. اما چیزی که کارکردن تئاتر خیابانی را توی ایران سخت کرده، نبود حمایت‌های کافی از این نوع تئاتر است. چون این تئاتر گیشه ندارد و مورد توجه اسپانسرها هم نیست. فقط عشق می‌تواند کسی را به اجرای تئاتر خیابانی متمایل کند.

● به نظر شما ویژگی تئاتر خوب کودک و نوجوان چیست؟

باید به لحاظ کیفیت بصری (نور، رنگ، طنز بودن، صدا و دیگر عوامل در حد خوبی باشد تا بتواند مخاطب را جذب و پیام خودش را به خوبی منتقل کند. به این دلیل هم کار برای کودکان سخت‌تر است.

● از این ویژگی‌ها که گفتید، کدام توی نمایش «تیک تاک» وجود دارد؟

این تئاتر دو ویژگی عمده دارد، یکی این که پیامش (تذکر برای توجه به وقت) خیلی ساده است و سعی شده این حرف ساده با زبان کودکان و با همراهی طنز، موسیقی و حرکت برای بچه‌ها به نمایش گذاشته شود.

